

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Західноукраїнський національний університет Факультет фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та
обліку

Андрій КІЗИМА

« 29 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

« 29 » 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фінансовий та управлінський облік»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність - 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма – «Фінансовий менеджмент»

Кафедра обліку і оподаткування

Форма навчання	Курс	Се- местр	Лекції (год.)	Практичних (год.)	ІРС (год.)	Тре- нінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен, (сем.)
Денна	II	4	30	30	4	8	48	120	4
Заочна	II	4	8	4	-	-	108	120	4

Тернопіль - ЗУНУ

2025

29.08.2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на бакалаврському рівні галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 р.).

Робочу програму склали: к.е.н., доцент Павло ДЕНЧУК

к.е.н., доцент Ірина ОМЕЦІНСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і оподаткування, протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

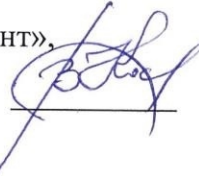
Завідувач кафедри обліку і
оподаткування, д.е.н., професор

Зеновій-Михайло ЗАДОРОВНИЙ

Гарант ОПП «Фінансовий менеджмент»,

к.е.н., доцент

Володимир КОСТЕЦЬКИЙ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фінансовий та управлінський облік»

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Дисципліна - Фінансовий облік	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 07 - «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни: Обов’язкова компонента циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки: Денна - 2 Заочна - 2 Семестр: Денна - 4 Заочна - 4
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: Денна - 30 год. Заочна - 8 год. Практичні заняття: Денна - 30 год. Заочна - 4 год.
Загальна кількість годин – 120		Самостійна робота: Денна - 48 год. Тренінг - 8 год. Заочна - 108 год. Індивідуальна робота Денна - 4 год.
Тижневих годин: Денна форма навчання 4 семестр - 8 год., з них аудиторних - 4 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Фінансовий та управлінський облік» належить до блоку обов'язкових компонент циклу професійної підготовки.

Метою дисципліни є вивчення, систематизація та закріплення теоретичних та практичних знань щодо принципів побудови та організації фінансового й управлінського обліку та формування фінансової звітності. Значна увага приділяється новим тенденціям в розвитку обліку та його сучасній практиці, що зумовлено переглядом деяких традиційних форм і методів здійснення облікового процесу.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Головним завданням курсу «Фінансовий та управлінський облік» є формування у студентів системи теоретичних знань та практичних навичок щодо відображення в обліку інформації про економічні процеси в рамках існуючого нормативно-правового забезпечення, в тому числі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів обліку, а також отриманням теоретичних знань щодо інтеграції міжнародної облікової практики у вітчизняну. Дисципліна забезпечує розуміння ролі та значення фінансової звітності, а також формує навички її оцінки та інтерпретації для прийняття обґрунтованих рішень.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: Бухгалтерський облік і оподаткування, Мікроекономіка, Підприємництво.

2.5. Результати навчання

ПРН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Змістовий модуль 1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Тема 1. Організаційні та методичні аспекти фінансового обліку.

Сутність бухгалтерського обліку, сфера застосування, мета і завдання. Порівняльна характеристика фінансового та управлінського обліку. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Система оподаткування та її вплив на побудову бухгалтерського обліку. Поняття облікової політики підприємства як внутрішнього нормативного документу. Принципи побудови бухгалтерського обліку. Загальна схема ведення бухгалтерського обліку на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 2. Облік необоротних активів та фінансових інвестицій.

Поняття та види необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів. Оцінка основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Порядок формування первісної вартості основних засобів та їх облік залежно від джерел їх надходження. Методи нарахування амортизації і облік зносу основних засобів. Облік витрат на проведення ремонтів та інших поліпшень основних засобів. Облік вибуття та ліквідації основних засобів. Особливості обліку малоцінних необоротних матеріальних активів. Облік руху нематеріальних активів, нарахування амортизації. Поняття та види фінансових інвестицій та їх оцінка. Види і облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій.

Тема 3. Облік оборотних активів.

Поняття та види виробничих запасів. Оцінка виробничих запасів. Аналітичний облік надходження і витрачання виробничих запасів. синтетичних облік руху виробничих запасів. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік готівкових грошових коштів. Аналітичний та синтетичний облік касових операцій. Облік операцій на поточних рахунках в банках в національній валюті та іноземній валюті. Синтетичний облік операцій на поточному та інших рахунках в банках. Облік розрахунків банківськими корпоративними спеціальними платіжними засобами. Поняття та види дебіторської заборгованості. Оцінка поточної та довгострокової дебіторської заборгованості, порядок її відображення у фінансовій звітності. Облік дебіторської заборгованості за товари, роботи й послуги. Порядок розрахунку та облік сумнівних боргів. Облік іншої дебіторської заборгованості. Довгострокова дебіторська заборгованість та її відображення в обліку.

Тема 4. Облік поточних та довгострокових зобов'язань.

Загальні поняття про зобов'язання й забезпечення, їх класифікація, оцінка та умови визнання. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками. Документальне оформлення та порядок нарахування заробітної плати за

відпрацьований час та невідпрацьований час. Облік утримань із заробітної плати. Порядок нарахування та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ). Структура платежів до бюджету та облік їх розрахунків. Облік розрахунків за іншими операціями. Облік короткострокових і довгострокових кредитів банку. Облік короткострокових та довгострокових векселів у національній та іноземній валюті. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями, та з оренди. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік податкових та інших довгострокових зобов'язань.

Тема 5. Облік витрат, доходів та фінансових результатів в системі фінансового обліку.

Поняття, визнання витрат, їх склад та оцінка. Структура прямих витрат та їх облік. Облік загальновиробничих витрат. Зведений облік витрат на виробництво. Облік витрат періоду основної діяльності. Облік витрат неосновної діяльності. Готова продукція, її характеристика та класифікація. Документальне оформлення руху готової продукції. Аналітичний і синтетичний облік готової продукції. Облік реалізованої продукції. Поняття доходів, їх склад та оцінка. Облік доходів операційної діяльності. Облік доходів від неопераційної діяльності. Формування та облік фінансових результатів діяльності підприємства.

Тема 6. Облік власного капіталу.

Капітал підприємства та його структура. Порядок формування зареєстрованого капіталу та його облік на підприємствах різних форм власності. Облік неоплаченого та вилученого капіталу, капіталу в дооцінках, додаткового та резервного капіталу. Облік формування нерозподіленого прибутку та непокритих збитків. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік цільових надходжень та цільового фінансування.

Змістовий модуль 2. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 7. Сутність управлінського обліку. Класифікація витрат в системі управлінського обліку.

Сутність і зміст управлінського обліку, його предмет та метод. Відмінності між фінансовим та управлінським обліком. Історія розвитку управлінського обліку. Класифікація виробничих витрат для визначення собівартості виробленої продукції і одержаного прибутку. Класифікація витрат для прийняття рішень і планування. Класифікація витрат для здійснення процесу контролю і регулювання. Класифікація витрат за видами діяльності.

Тема 8. Системи і методи калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).

Сутність та види собівартості продукції (робіт, послуг). Об'єкти обліку та об'єкти калькулювання витрат. Способи та методи калькулювання собівартості

продукції (за методами повних витрат, за методами змінних витрат, за нормативними витратами).

Тема 9. Аналіз взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток» та прийняття управлінських рішень.

Мета аналізу взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток». Методи визначення точки беззбитковості. Маржинальний аналіз для управлінських рішень.

Тема 10. Бюджетування на підприємстві.

Бюджетування: суть, мета і призначення. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

Тема 11. Облік за центрами відповідальності.

Сутність та типи центрів відповідальності. Облік та контроль за центрами відповідальності. Внутрішня звітність. Трансфертне ціноутворення.

Тема 12. Формування фінансової й управлінської звітності та оцінка їх показників.

Основні вимоги до формування фінансової звітності за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку. Структура фінансової звітності. Оцінка та інтерпретація показників фінансової звітності. Роль і місце управлінської звітності в інформаційній системі підприємства та принципи її формування.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

(денна форми навчання)

Тема	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекційні заняття	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг	
Змістовий модуль 1. Фінансовий облік						
Тема 1. Організаційні та методичні аспекти фінансового обліку	2	-	3	2	4	Поточне тестування
Тема 2. Облік необоротних активів та фінансових інвестицій	3	2	4			Поточне тестування
Тема 3. Облік оборотних активів	3	4	4			Поточний контроль
Тема 4. Облік поточних та довгострокових зобов’язань	3	4	6			Поточний контроль
Тема 5. Облік витрат, доходів та фінансових результатів в системі фінансового обліку	3	4	5			Поточний контроль
Тема 6. Облік власного капіталу	2	2	2			Заліковий модуль
Змістовий модуль 2. Управлінський облік						
Тема 7. Сутність управлінського обліку. Класифікація витрат в системі управлінського обліку.	2	2	4	2	4	Поточний контроль
Тема 8. Системи і методи калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг)	2	2	4			Поточне тестування
Тема 9. Аналіз взаємозв’язку «витрати–обсяг–прибуток» та прийняття управлінських рішень	2	2	4			Поточний контроль
Тема 10. Бюджетування на підприємстві	2	2	4			Поточний контроль
Тема 11. Облік за центрами відповідальності	2	2	4			Поточний контроль
Тема 12. Формування фінансової й управлінської звітності та оцінка їх показників	4	4	4			Заліковий модуль
Разом	30	30	48	4	8	Екзамен

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин		
	Лекційні заняття	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Фінансовий облік			
Тема 1. Організаційні та методичні аспекти фінансового обліку	0,5	-	6
Тема 2. Облік необоротних активів та фінансових інвестицій	0,5	-	10
Тема 3. Облік оборотних активів	0,5	-	10
Тема 4. Облік поточних та довгострокових зобов'язань	1	-	10
Тема 5. Облік витрат, доходів та фінансових результатів в системі фінансового обліку	1	2	10
Тема 6. Облік власного капіталу	0,5	-	8
Змістовий модуль 2. Управлінський облік			
Тема 7. Сутність управлінського обліку. Класифікація витрат в системі управлінського обліку	1	-	10
Тема 8. Системи і методи калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг)	1	-	8
Тема 9. Аналіз взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток» та прийняття управлінських рішень	1	1	10
Тема 10. Бюджетування на підприємстві	-	-	8
Тема 11. Облік за центрами відповідальності.	-	-	6
Тема 12. Формування фінансової й управлінської звітності та оцінка їх показників	1	1	12
Разом	8	4	108

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Денна форма навчання.
Змістовий модуль 1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Практичне заняття 1 (2 год.)

Тема: Облік необоротних активів та фінансових інвестицій.

Мета: Використати отримані знання щодо методів оцінки необоротних матеріальних та нематеріальних активів; засвоїти методику документування та кодування господарських операцій, пов'язаних з рухом необоротних матеріальних та нематеріальних активів за допомогою рахунків бухгалтерського обліку

Питання для обговорення:

1. Поняття та види необоротних активів та їх оцінка.
2. Порядок формування первісної вартості основних засобів та нематеріальних активів та їх облік залежно від джерел їх надходження.
3. Облік руху необоротних активів.
3. Методи нарахування амортизації і облік зносу необоротних активів.
4. Поняття та види фінансових інвестицій та їх оцінка. Види і облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій.

Практичне заняття 2-3 (4 год.)

Тема: Облік оборотних активів.

Мета: Вивчити поняття та види оборотних активів. Засвоїти методи оцінки оборотних активів та методику документування та кодування господарських операцій, пов'язаних з рухом оборотних активів за допомогою рахунків бухгалтерського обліку

1. Поняття та види виробничих запасів. Оцінка виробничих запасів. Аналітичний облік надходження і витрачання виробничих запасів. синтетичних облік руху виробничих запасів.
2. Облік готівкових та безготівкових грошових коштів. Їх аналітичний та синтетичний облік.
3. Поняття та види дебіторської заборгованості. Оцінка поточної та довгострокової дебіторської заборгованості, порядок її відображення у фінансовій звітності.
4. Облік поточної та довгострокової дебіторської заборгованості.

Практичне заняття 4-5 (4 год.)

Тема: Облік поточних та довгострокових зобов'язань.

Мета: Вивчити загальні поняття про зобов'язання, документальне оформлення, відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Питання для обговорення:

1. Загальні поняття про зобов'язання й забезпечення, їх класифікація, оцінка та умови визнання.
2. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками.

3. Документальне оформлення та порядок нарахування заробітної плати за відпрацьований час та невідпрацьований час. Облік утримань із заробітної плати.

4. Порядок нарахування та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ).

5. Структура платежів до бюджету та облік їх розрахунків.

6. Облік розрахунків за іншими операціями.

7. Облік короткострокових і довгострокових кредитів банку.

8. Облік інших короткострокових та довгострокових зобов'язань.

Практичне заняття 6-7 (4 год.)

Тема: Облік витрат, доходів та фінансових результатів в системі фінансового обліку.

Мета: Вивчити поняття витрат та доходів, їх класифікацію, оцінку та методику обліку. Ознайомитись з формуванням та обліком фінансових результатів діяльності підприємства.

Питання для обговорення:

1. Поняття, визнання витрат, їх склад та оцінка.

2. Структура прямих витрат та їх облік. Облік загальновиробничих витрат. Зведений облік витрат на виробництво.

3. Облік витрат періоду основної діяльності. Облік витрат неосновної діяльності.

4. Готова продукція, її характеристика та класифікація. Документальне оформлення руху готової продукції. Аналітичний і синтетичний облік готової продукції. Облік реалізованої продукції.

5. Поняття доходів, їх склад та оцінка. Облік доходів операційної діяльності. Облік доходів від неопераційної діяльності.

6. Формування та облік фінансових результатів діяльності підприємства.

Практичне заняття 8 (2 год.)

Тема: Облік власного капіталу.

Мета: Вивчити порядок формування та обліку власного, пайового, додаткового та резервного капіталу, нерозподіленого прибутку та непокритого збитку, цільових надходжень, цільового фінансування та забезпечення витрат.

Питання для обговорення:

1. Капітал підприємства та його структура.

2. Порядок формування та облік зареєстрованого капіталу на підприємствах різних форм власності.

3. Облік капіталу в дооцінках, додаткового та резервного капіталу.

4. Облік нерозподіленого прибутку та непокритих збитків.

5. Облік цільових надходжень та цільового фінансування, облік забезпечення майбутніх витрат та платежів.

Змістовий модуль 2. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Практичне заняття 9 (2 год.)

Тема: Сутність управлінського обліку. Класифікація витрат в системі управлінського обліку.

Мета: Знати етапи становлення та розвитку управлінського обліку, його об'єкти, принципи та взаємозв'язок з фінансовим обліком, вміти класифікувати витрати для цілей управління.

Питання для обговорення:

1. Сутність і зміст управлінського обліку, його предмет та метод.
2. Відмінності між фінансовим та управлінським обліком.
3. Історія розвитку управлінського обліку.
4. Класифікація виробничих витрат для визначення собівартості виробленої продукції і одержаного прибутку.
5. Класифікація витрат для прийняття рішень і планування.
6. Класифікація витрат для здійснення процесу контролю і регулювання.
7. Класифікація витрат за видами діяльності.

Практичне заняття 10 (2 год.)

Тема: Системи і методи калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).

Мета: Вміти формувати собівартість продукції (робіт, послуг). Розуміти особливості різних методів калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).

Питання для обговорення:

1. Сутність та види собівартості продукції (робіт, послуг).
2. Об'єкти обліку та об'єкти калькулювання витрат.
3. Способи та методи калькулювання собівартості продукції (за методами повних витрат, за методами змінних витрат, за нормативними витратами).

Практичне заняття 11 (2 год.)

Тема: Аналіз взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток» та прийняття управлінських рішень.

Мета: знати сутність і значення взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток» для системи управління; розуміти взаємозв'язок між витратами, обсягом виробництва (реалізації) та фінансовим результатом та вміти застосовувати його для визначення точки беззбитковості та зони безпеки

Питання для обговорення:

1. Мета аналізу взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток».
2. Методи визначення точки беззбитковості.
3. Маржинальний аналіз для управлінських рішень.

Практичне заняття 12 (2 год.)

Тема: Бюджетування на підприємстві.

Мета: Володіти навиками з прогнозування витрат. Володіти технікою складання та взаємоузгодження бюджетів

Питання для обговорення:

1. Бюджетування: суть, мета і призначення.
2. Складання та взаємоузгодження бюджетів.
3. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

Практичне заняття 13 (2 год.)

Тема: Облік за центрами відповідальності.

Мета: розуміння суті та типів центрів відповідальності; набуття навичок зі здійснення обліку й контролю витрат, доходів та фінансових результатів за центрами відповідальності; оволодіння методикою формування трансфертних цін.

Питання для обговорення:

1. Сутність та типи центрів відповідальності.
2. Облік та контроль за центрами відповідальності.
3. Внутрішня звітність.
4. Трансфертне ціноутворення.

Практичне заняття 14-15 (4 год.)

Тема. Формування фінансової й управлінської звітності та оцінка їх показників.

Мета: розуміння основних принципів підготовки фінансової та управлінської звітності; володіти методикою їх формування; вміти здійснювати оцінку та інтерпретацію показників фінансової звітності.

Питання для обговорення:

1. Основні вимоги до формування фінансової звітності за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку.
2. Структура фінансової звітності.
3. Оцінка та інтерпретація показників фінансової звітності.
4. Роль і місце управлінської звітності в інформаційній системі підприємства та принципи її формування.

Заочна форма навчання.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Тема: Облік витрат, доходів та фінансових результатів в системі фінансового обліку.

Мета: Вивчити поняття витрат та доходів, їх класифікацію, оцінку та методику обліку. Ознайомитись з формуванням та обліком фінансових результатів діяльності підприємства.

Питання для обговорення:

1. Поняття, визнання витрат, їх склад та оцінка.
2. Структура прямих витрат та їх облік. Облік загальновиробничих витрат. Зведений облік витрат на виробництво.
3. Облік витрат періоду основної діяльності. Облік витрат неосновної діяльності.

4. Готова продукція, її характеристика та класифікація. Документальне оформлення руху готової продукції. Аналітичний і синтетичний облік готової продукції. Облік реалізованої продукції.

5. Поняття доходів, їх склад та оцінка. Облік доходів операційної діяльності. Облік доходів від неопераційної діяльності.

6. Формування та облік фінансових результатів діяльності підприємства.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Тема: Аналіз взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток» та прийняття управлінських рішень.

Мета: знати сутність і значення взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток» для системи управління; розуміти взаємозв'язок між витратами, обсягом виробництва (реалізації) та фінансовим результатом та вміти застосовувати його для визначення точки беззбитковості та зони безпеки

Питання для обговорення:

1. Мета аналізу взаємозв'язку «витрати–обсяг–прибуток».
2. Методи визначення точки беззбитковості.
3. Маржинальний аналіз для управлінських рішень.

Тема. Формування фінансової й управлінської звітності та оцінка їх показників.

Мета: розуміння основних принципів підготовки фінансової та управлінської звітності; володіти методикою їх формування; вміти здійснювати оцінку та інтерпретацію показників фінансової звітності.

Питання для обговорення:

1. Основні вимоги до формування фінансової звітності за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку.
2. Структура фінансової звітності.
3. Оцінка та інтерпретація показників фінансової звітності.
4. Роль і місце управлінської звітності в інформаційній системі підприємства та принципи її формування.

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Фінансовий та управлінський облік» – формування у студентів критичного мислення для формування інформаційного забезпечення й обґрунтування управлінських рішень в системі управління підприємством, цілісного бачення і вирішення проблем організації та методики фінансового й управлінського обліку. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Фінансовий та управлінський облік»;
- розвинути у студентів навички з формування інформації в системі фінансового та управлінського обліку, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих

результатів.

Тренінг передбачає розв'язок ситуаційних завдань відповідно до методичних рекомендацій.

7. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Фінансовий та управлінський облік» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні нормативно-правових положень, навчальної та наукової літератури з фінансового та управлінського обліку.

Самостійна робота є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни. У зв'язку з цим для набуття умінь самостійного мислення, аналізу і самоконтролю передбачено самостійне написання реферату з дисципліни «Фінансовий та управлінський облік». Темі рефератів охоплюють основні теми дисципліни та мають на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з принципів побудови та організації фінансового та управлінського обліку, їх методики й удосконалення з урахуванням зарубіжного досвіду. Перелік тем рефератів в межах самостійної роботи:

№ з/п	Тема реферату
1	2
1.	Облікова політика підприємства: її зміст, принципи побудови
2.	Базові моделі бухгалтерського обліку
3.	Облік коштів на валютному рахунку в банку
4.	Облік електронних грошей
5.	Особливості обліку відряджень за кордон
6.	Особливості проведення інвентаризації основних засобів та інших матеріальних необоротних активів
7.	Облік зменшення корисності основних засобів і інших необоротних матеріальних активів
8.	Облік оренди основних засобів
9.	Облік малоцінних необоротних активів
10.	Нормативно-правове регулювання обліку виробничих запасів: вітчизняний та зарубіжний досвід
11.	Документальне оформлення надходження виробничих запасів
12.	Документальне оформлення витрачання виробничих запасів
13.	Аналітичний та синтетичний облік виробничих запасів
14.	Облік особового складу та відпрацьованого часу працівників
15.	Порядок нарахування заробітної плати
16.	Особливості розрахунку та облік виплат працівникам за рахунок коштів загальнообов'язкового соціального страхування
17.	Загальні принципи кредитування підприємств та облік короткострокових і довгострокових кредитів банку
18.	Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками.
19.	Зведений облік витрат на виробництво
20.	Порядок визнання та облік доходів від реалізації продукції
21.	Формування та облік фінансових результатів діяльності
22.	Порядок формування статутного, пайового та іншого зареєстрованого капіталу

	та його облік на підприємствах різних форм власності
23.	Облік капіталу в дооцінках, додаткового та резервного капіталу
24.	Облік формування нерозподіленого прибутку та непокритих збитків
25.	Облік цільових надходжень та цільового фінансування
26.	Облік забезпечення майбутніх витрат та платежів
27.	Підготовчі роботи та техніка складання балансу
28.	Методика складання звіту про фінансові результати
29.	Формування показників фінансових результатів від операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності
30.	Порядок формування Приміток до річної фінансової звітності
31.	Аналіз показників фінансової звітності
32.	Еволюція управлінського обліку
33.	Сутність і роль управлінського обліку
34.	Порівняльна характеристика фінансового та управлінського обліку
35.	Розвиток управлінського обліку в умовах його комп'ютеризації
36.	Мета і напрями класифікації витрат
37.	Калькулювання повних і змінних витрат
38.	Собівартість продукції та методи її калькулювання
39.	Калькулювання собівартості та формування фінансових результатів за системами абзоршен-костинг та директ-костинг
40.	Система обліку і управління стандарт-кост та її характеристика
41.	Нормативний метод обліку витрат
42.	Позамовний метод обліку витрат
43.	Попередільний, попроцесний і простий методи обліку витрат і їх характеристика
44.	Організація управлінського обліку за системою ABC
45.	Функціонально-вартісний аналіз – ефективний інструмент управлінського обліку
46.	Процес прийняття рішення і релевантність облікової інформації
47.	Сутність бюджетування та його організація
48.	Складання та взаємоузгодженість бюджетів
49.	Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень
50.	Трансфертне ціноутворення
51.	Стратегічний та оперативний рівні управлінського обліку

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Фінансовий та управлінський облік» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- підсумковий екзамен.

9. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансовий та управлінський облік» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Управлінський облік» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5 %	15 %	40 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. Опитування проводиться з тем 1-6	Модульна робота – макс. 100 балів: завд. 1 макс. 30 бал., завд. 2 - 35 бал., завд. 3 – 35 бал.	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. Опитування проводиться з тем 7-12	Модульна робота – макс. 100 балів: завд. 1 макс. 30 бал., завд. 2 - 35 бал., завд. 3 – 35 бал.	Оцінка за виконання завдань тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи	Теоретичне питання – макс. 30 балів; Тестові завдання – макс. 30 балів (10 тестів по 3 бали за тест); задача 1 – макс. 40 балів

Поточне оцінювання:

90-100 балів – повне володіння матеріалом, аргументовані й логічні відповіді, глибоке розкриття змісту.

75-89 балів – загалом повне володіння матеріалом, але окремі відповіді поверхневі або з незначними неточностями.

65-74 бали - знання основного змісту без достатньої глибини та аргументації, суттєві неточності.

60-64 бали – фрагментарне володіння матеріалом, недостатнє розкриття питань.

питань.

1-59 балів – відсутність знань, нездатність розкрити зміст теоретичних знань.

Модульний контроль 1:

Завдання 1 – теоретичне питання – максимум 30 балів;

25-30 балів – повне володіння матеріалом, аргументована та всебічна відповідь, демонстрація глибокого розуміння;

20-24 балів – достатнє володіння матеріалом, відповідь здебільшого правильна, допускаються незначні неточності;

10-19 балів – знання основного змісту без достатньої глибини та аргументації, суттєві неточності;

0-9 балів – фрагментарне або неправильне викладення матеріалу, суттєві недоліки в аргументації.

Завдання 2 – задача 1 – максимум 35 балів;

30-35 балів – всі завдання виконані правильно, повне розуміння практичного матеріалу;

20-29 балів – завдання виконане частково правильно, допускаються незначні або суттєві помилки;

0-19 балів – завдання виконано неправильно або не виконано взагалі.

Завдання 3 – задача 2 – максимум 35 балів;

30-35 балів – всі завдання виконані правильно, повне розуміння практичного матеріалу;

20-29 балів – завдання виконане частково правильно, допускаються незначні або суттєві помилки;

0-19 балів – завдання виконано неправильно або не виконано взагалі.

Модульний контроль 2:

Завдання 1 – теоретичне питання – максимум 30 балів;

25-30 балів – повне володіння матеріалом, аргументована та всебічна відповідь, демонстрація глибокого розуміння;

20-24 балів – достатнє володіння матеріалом, відповідь здебільшого правильна, допускаються незначні неточності;

10-19 балів – знання основного змісту без достатньої глибини та аргументації, суттєві неточності;

0-9 балів – фрагментарне або неправильне викладення матеріалу, суттєві недоліки в аргументації.

Завдання 2 – задача 1 – максимум 35 балів;

30-35 балів – всі завдання виконані правильно, повне розуміння практичного матеріалу;

20-29 балів – завдання виконане частково правильно, допускаються незначні або суттєві помилки;

0-19 балів – завдання виконано неправильно або не виконано взагалі.

Завдання 3 – задача 2 – максимум 35 балів;

30-35 балів – всі завдання виконані правильно, повне розуміння практичного матеріалу;

20-29 балів – завдання виконане частково правильно, допускаються незначні або суттєві помилки;

0-19 балів – завдання виконано неправильно або не виконано взагалі.

Тренінг, самостійна робота:

90-100 балів – повне володіння матеріалом, аргументоване застосування правильного виконання завдань, наявність елементів власного дослідження, творчий підхід.

75-89 балів – здебільшого правильне виконання, незначні помилки, достатньо аргументоване використання матеріалу, частково присутні елементи власного дослідження.

65-74 бали – розв’язання завдань з помилками, недостатня аргументація, поверхнєве опрацювання теми, обмежена самостійність.

60-64 бали – часткове або фрагментарне виконання завдань, відсутність повного обґрунтування, мінімальний авторський внесок.

1-59 балів – завдання практично не виконано, повністю неправильне розв’язання, відсутність дослідницького або творчого підходу.

Екзамен – підсумковий контроль, який проводиться з метою оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу.

Екзаменаційне завдання складається з трьох блоків:

Відповіді на теоретичне питання (максимум 30 балів):

25-30 балів – повне володіння матеріалом, аргументована та всебічна відповідь, демонстрація глибокого розуміння;

20-24 балів – достатнє володіння матеріалом, відповідь здебільшого правильна, допускаються незначні неточності;

10-19 балів – знання основного змісту без достатньої глибини та аргументації, суттєві неточності;

0-9 балів – фрагментарне або неправильне викладення матеріалу, суттєві недоліки в аргументації.

Тестові завдання (максимум 30 балів):

10 тестів по 3 бали на тест

Задача – макс. 40 балів

30-40 балів – всі завдання виконані правильно, повне розуміння практичного матеріалу;

20-29 балів – завдання виконане частково правильно, допускаються незначні або суттєві помилки;

0-19 балів – завдання виконано неправильно або не виконано взагалі.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)

75-84		С (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-12
2	Проекційний екран	1-12
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-12
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-12
5	Персональні комп'ютери	1-12
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-12
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-12
10	Google Forms	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

1. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2023. 532 с.
2. Гресь Н. Л. Фінансовий облік. Практикум: навч. посіб.; Нац. техн. ун-т «Дніпров. Політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2022. 303 с.
3. Гудзь Н.В., Денчук П.Н, Романів Р.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. І доп. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 424 с.
4. Єршова Н. Ю. Стратегічний управлінський облік в умовах інноваційно-орієнтованої моделі економіки : монографія. Харків : Лібуркіна Л. М. [вид.], 2019. 391 с.
5. Задорожний З.В. Внутрішньогосподарський облік в будівництві: Монографія. Тернопіль: Екон. думка, 2006. 336 с.
6. Задорожний З.-М.В., Муравський В.В., Семанюк В.З., Омецінська І.Я. Управлінський облік: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2023. 293 с.
7. Задорожний З.-М.В., Омецінська І.Я., Богуцька Л.Т. Управлінський облік: прикладі, задачі, тести: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2020. 211 с.
8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV/ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
9. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
10. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Денчук П.Н. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 488 с.
11. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт (нова редакція) / затверджено Наказом Мінрегіонбуду від 31.12.2010 р. № 573 URL: <http://httpm.ua/show/2cid08543.htmls://dtkk.co>
12. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджено наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
13. Михальська О. Л., Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Екон. ф-т. Київ : Кондор, 2019. 222 с.
14. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text
15. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
16. Охотнік С. І., Свічкарь Н. М. Управлінський облік: навчальний курс: від теорії до практики. Дніпро : Акцент ПП, 2023. 512 с.
17. Позняковська Н. М. Фінансовий облік: навч. посіб.; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2023. 270 с.
18. Словник термінів бухгалтерського обліку : навч. посіб. / укл. З.-М. В. Задорожний, В. В. Муравський, І. Я. Омецінська. Тернопіль : ВПЦ

«Університетська думка», 2021. 120 с.

19. Стратегічний управлінський облік: підручник / [О. В. Фоміна та ін. ; за заг. ред. О. В. Фоміної]; Держ. торг.-екон. ун-т. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. 339 с.

20. Управлінський облік : навч. посіб. / В. Я. Плаксієнко [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук В. Я. Плаксієнка. Полтава: Астроя, 2018. 250 с.

21. Управлінський облік : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко [та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 371 с.

22. Управлінський облік : підручник / [О. В. Фоміна та ін.] ; за заг. ред. О. В. Фоміної; Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 227 с.

23. Управлінський облік : підручник / [Г. О. Партин та ін.]; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 670 с.

24. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II: навч. посіб.; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Вид. 3-тє, змін. та допов. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 551 с.

25. Фінансовий облік і звітність: навч. посіб. / С. Мельник, І. Горбан, Н. Марушко. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 387 с.

26. Шевців Л. Ю. Управлінський облік : навч. посіб. Львів : Растр- 7, 2022. 642 с.

27. Arvidsson S. (2019). Challenges in Managing Sustainable Business: Reporting, Taxation, Ethics and Governance. London: Palgrave Macmillan Cham. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-93266-8>

28. Bhimani Alnoor, Datar Srikant, Horngren Charles, Rajan Madhav. Management and Cost Accounting: 7th edition. Harlow, United Kingdom: Pearson Education Limited, 2019.

29. Clarke Peter. Managerial Accounting: Costing, Decision-Making and Control. 3rd Revised edition, Imprint Institute of Chartered Accountants in Ireland, 2016, 832 p.

30. Dauderis H. & Annand D. Jensen T., Morpurgo M. Introduction to Financial Accounting. Adapted by T. Jensen & M. Morpurgo. Lyryx Learning Inc. 2022. URL: <https://lyryx.com/introduction-financialaccounting/>

31. Gupta M., Hilmola O. K., Williams C.. ABC- and TOC-based systems: A literature review and synthesis. Cost Management (March/April), 2019, p. 25-40.

32. Horngren C. T., Dater S. M., Rajan M. V. Cost Accounting: A managerial Emphasis. 14th edition. New Delhi : Pearson Edition, 2016. P. 220-222.

33. Langfield-Smith Kim, Smith David, Andon Paul, Thorne Helen, Hilton W. Ronald. Management Accounting, Australia: McGraw-Hill Education, 2017, 1128 p.

34. Larry M. Walther. Financial Accounting. 2020. 469 p. 27. Jan Williams. Financial & Managerial Accounting. 2021.

35. Management accounting: tutorial / L. V. Hutsalenko [et al.]. Kyiv: NULES of Ukraine, 2020. 338 p.

36. Management Accounting: interactive ebook, 4th Edition / Leslie G. Eldenburg, Albie Brooks, Judy Oliver, Gillian Vesty, Rodney Dormer, Vijaya Murthy, Nick Pawsey. Wiley, 2020, 752 p. ISBN 0730369382, 9780730369387 https://books.google.com.ua/books/about/Management_Accounting.html?id=unkNxQEACAAJ&redir_esc=y

37. Raef A. Lawson. Management Accounting Case Book: Cases from the IMA Educational Case Journal, 2020, 256 p. URL: <https://www.wiley.com/en->

ad/Management+Accounting+Case+Book%3A+Cases+from+the+IMA+Educational+Case+Journal-p-9781119724520

38. Turzo, T., Marzi, G., Favino, C., & Terzani, S. (2022). Non-financial reporting research and practice: Lessons from the last decade. *Journal of Cleaner Production*, 345, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.131154>

39. Walther L.M. Principles of Accounting (free online textbook). URL: Homeprinciplesofaccounting.com

40. Weygandt J. Jerry, Kimmel D. Paul, Kieso E. Donald. Weygandt's Managerial Accounting: Tools for Business Decision Making, 1st Edition, Global Edition, 2018, 704 p. URL: <https://www.wiley.com/en-us/Managerial+Accounting%3A+Tools+for+Business+Decision+Making%2C+8th+Edition-p-9781119390381>

41. Zadorozhnyy Z. –M., Muravskyi V., Semaniuk V., Gumenna-Derij M. Global management accounting principles in the system of providing resource potential of the enterprise. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. 3 (44), 63-71. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.44.2022.3765>

42. Zadorozhnyi Z.-M. V., Ometsinska I.Ya. Product total cost (work, service): organizational and methodical aspects of its formation. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2019. Том 4. № 31. С.152-162.